

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för språk och litteratur

1GN006 Svenska I – Språkutveckling, barnlitteratur och kommunikation för undervisning i förskoleklass och årskurs 1–3, 15 högskolepoäng

Swedish I – Language development, children's literature and communication for teaching in primary school, years F–3, 15 credits

Huvudområde

Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för språk och litteratur 2011-05-02

Senast reviderad 2012-03-13

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2012

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A. (Områdesbehörighet 6b)

Kursen ingår i grundläroprogrammet

Mål

Delkurs 1. Barns språkutveckling, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- diskutera och redogöra för hur undervisningen kan utformas så att läraren med utgångspunkt i forskning och styrdokument kan stödja och bedöma elever i deras språkutveckling
- redovisa kunskaper om sambandet mellan språk- och kunskapsutveckling samt diskutera barns utveckling av språklig kompetens och medvetenhet
- redogöra för teoretiska och didaktiska perspektiv på barns språkutveckling och redovisa hur dessa perspektiv utifrån en helhetssyn på svenskämnet kan komma till uttryck i undervisning i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1–3
- arbeta aktivt med språkliga strukturer och funktioner hos olika slags texter och

genrer samt uppvisa utvecklad språk- och textkompetens och medvetenhet om den egna skrivförmågan

- självständigt och tillsammans med andra planera och kritiskt diskutera undervisning i svenska för elever i förskoleklass och årskurs 1–3 med olika bakgrund och förutsättningar.

Delkurs 2. Barnlitteratur och kommunikation, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- diskutera och redogöra för hur undervisningen kan utformas så att läraren med utgångspunkt i forskning och styrdokument kan stödja och bedöma elever i deras läsutveckling
- redogöra för teoretiska och didaktiska perspektiv på skönlitteratur, drama och film för barn och unga samt diskutera dessa konstarters betydelse som läromedel i svenska och i andra ämnen
- använda drama och IKT för undervisningen och redogöra för olika metoder och arbetssätt som stimulerar barns lärande och språkutveckling
- redogöra för olika sätt att arbeta med samtal i undervisningen
- arbeta aktivt med textuella funktioner och genrer samt uppvisa kompetens och medvetenhet om den egna läsförmågan
- självständigt och tillsammans med andra planera och kritiskt diskutera undervisning i svenska för elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 med olika bakgrund och förutsättningar.

Innehåll

Delkurs 1. Barns språkutveckling, 7,5 hp

Delkursen introducerar teoretiska och didaktiska perspektiv på språk och litteracitet.

Dessa inkluderar processer som rör utveckling av talat och skrivet språk både för elever med svenska som förstaspråk och som andraspråk, oberoende av hur långt de kommit i sin språkutveckling. Språksociologiska frågor som rör individ, grupp och samhälle studeras utifrån genus, klass, flerspråkighet och identitetsutveckling.

Teorier, metoder och läromedel för den tidiga och fortsatta skriftspråkliga utvecklingen diskuteras och prövas kritiskt. I delkursen studeras analytiska redskap avsedda att stödja och bedöma elevers språkutveckling. Samspelets, samtalets och muntliga texters betydelse för skriftspråkutvecklingen betonas liksom IKT som medel för att utveckla en språk- och kunskapsstimulerande undervisning.

Svenska språkets strukturer och olika textgenrers funktioner och strukturer studeras och diskuteras. De studerande utvecklar i kursen sitt eget skrivande.

Delkurs 2. Barnlitteratur och kommunikation, 7,5 hp

I delkursen tillägnar sig de studerande sådana insikter och färdigheter att de på ett varierat och kreativt sätt kan arbeta med litterära texter och film i sin kommande verksamhet. Berättelser i olika medier och deras roll i dagens skola diskuteras utifrån litteraturdidaktisk forskning och grundskolans styrdokument.

De studerande får möta ett urval av skönlitteratur för barn. Även berättelser via andra medier studeras. Verken väljs så att de belyser skillnader mellan olika genrer och idéinnehåll. Relationen mellan text och bild samt den rörliga bildens betydelse studeras. Den pedagogiska potentialen i både de enskilda verken i texter och andra medier som sådana är en central del av studierna. Olika möjligheter att arbeta med berättelser i skolan genom högläsning, fritt berättande, dramatisering, boksamtal och skrivuppgifter om böcker och film studeras och prövas.

Professionsbas och professionell progression och Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I förhållande till tidigare genomförda kurser fortsätter studenten att utveckla sin kompetens att tillgodogöra sig aktuella och relevanta forskningsartiklar, att öka sin kommunikativa förmåga i tal och skrift och att använda IKT som pedagogiskt verktyg.

För att stärka kopplingen till utbildningens praktik genomförs fältstudier. Dessa fältstudier anlägger ett åskådarperspektiv.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, fältstudier, gruppdiskussioner samt obligatoriska seminarier. Ytterligare information om obligatoriska kursmoment återfinns i kursens studieguide.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. För kursbetyget Väl godkänd ska minst 7,5 av kursens ingående högskolepoäng vara Väl godkända.

Kursen examineras genom muntliga och skriftliga prov och redovisningar av fältstudieuppgifter, där redovisning till vissa delar genomförs med stöd av IKT. Både individuella redovisningar och gruppredovisningar förekommer.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid). För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig hemtentamen, skriftliga inlämningsuppgifter och aktivt deltagande i seminarier.

Delkurs 2 examineras genom skriftlig hemtentamen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Delkurs 1. Barns språkutveckling

Ämnesdidaktisk facklitteratur

Berg, Elisabeth (2011). *Läs- och skrivundervisning: teorier, trender och tradition*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-06906-7

Bjar, Louise. & Liberg, Caroline. (red.). Senaste upplagan. *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. Ca 150 s. (urval).

Fast, Carina. Senaste upplagan. *Literacy: i familj, förskola och skola*. Studentlitteratur. 168 s.

Greppa språket: ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet. (2011). Stockholm: Skolverket. ISBN 978-91-86529-39-0 Tillgänglig på Internet: www.skolverket.se/publikationer?id=2573

Nya språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1–5. Lärarhandledning. Skolverket. Senaste upplagan. 86 s.

Palmér, Anne (2010). *Muntligt i klassrummet: om tal, samtal och bedömning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-05470-4 (urval).

Wedin, Åsa (2011). *Språkande i förskolan och grundskolans tidigare år*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-05750-7 (urval).

Westerlund, Monica. Senaste upplagan. *Barn i början. Språkutveckling i förskoleåldern*. Natur & Kultur. 192 s.

Ämnesteoretisk facklitteratur

Einarsson, Jan. Senaste upplagan. *Språksociologi*. Studentlitteratur. Ca 150 s. (urval).

Lindstedt, Inger. Senaste upplagan. *Textens hantverk. Om retorik och skrivande*. Studentlitteratur. 146 s.

Melin, Lars (2007). *Vett och etikett i språket*. 1. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag. ISBN 978-91-7227-520-1

Referenslitteratur

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög (2006). *Vägar till grammatik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 91-44-03785-6

Dahl, Östen (2007). *Språkets enhet och mångfald*. 2., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-00661-1

Ytterligare vetenskapliga texter tillkommer i överenskommelse med undervisande lärare.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i grundskolan. Se www.skolverket.se

Skönlitteratur läses enligt särskilda anvisningar.

Delkurs 2. Barnlitteratur och kommunikation

Ämnesdidaktisk facklitteratur

Chambers, Aidan. Senaste upplagan. *Böcker inom oss. Om boksamtal*. Rabén & Sjögren. Ca 100 s. (urval).

Edwards, Agneta. Senaste upplagan. *Bilderbokens mångfald och möjligheter*. Natur & Kultur. 160 s.

Langer, Judith. Senaste upplagan. *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Daidalos. Ca 100 s. (urval).

Lindö, Rigmor. Senaste upplagan. *Den meningsfulla språkväven: om textsamtalets och den gemensamma litteraturläsningens möjligheter*. Studentlitteratur. 224 s.

Stensson, Britta. Senaste upplagan. *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Daidalos. Ca 100 s. (urval).

Wojcik-Andrews, Ian. Senaste upplagan. *Children's films: history, ideology, pedagogy, theory*. Garland. Ca 150 s. (urval).

Ämnesteoretisk facklitteratur

Kümmerling-Meibauer, Bettina & Surmatz, Astrid. Senaste upplagan. *Beyond Pippi*

Longstocking: Intermedial and International Approaches to Astrid Lindgren's Work. Routledge. Ca 100 s. (urval).

Kåreland, Lena. Senaste upplagan. *Barnboken i samhället.* Studentlitteratur. Ca 150 s. (urval).

Ytterligare vetenskapliga texter tillkommer i överenskommelse med undervisande lärare.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i förskoleklass och grundskola.
Se www.skolverket.se

Skönlitteratur läses enligt särskilda anvisningar.